

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Ebu Batın

ŞEYHULİSLAM İBN TEYMEYYE'NİN Bir Sözü Üzerine Değerlendirme

İbn Teymiyye'nin Bir Sözü Üzerine Değerlendirme

Ebu Batın

Mütercim: Ebu Ubeyde

İbn Teymiyye Ne Kastetti?

Şeyh Ebu Batın'a, İbn Teymiyye'nin sözü soruluyor.

Şeyh Takıyyuddin İbn Teymiyye, ibn'ul Bekri'ye yazdığı reddiyesinde şöyle der;

"Bunun için ilim ve sünnet ehli , kendilerine muhalefet edeni tekfir etmezler. Muhalifleri onları tekfir etse dahi bu böyledir. Tekfir şeri bir hükümdür. İnsan bununla misli ile cezalandırılmaz. Nasıl ki biri sana yalan, ehline de zina iftirasında bulunduğu senin de ona yalan ve ehline de zina itham etmen gerekmediği gibi. Çünkü zina ve yalan Allah'ın hakkı için haramdır. Bunun için tekfir Allah'ın hakkıdır. Biz de Allah'ın ve Rasulûnün tekfir ettiğini tekfir ederiz. Aynı şekilde birinin muayyen tekfiri ve öldürülmesinin cevazı, inkâr edenin tekfir edileceği hüccet ikamesinin ulaşmasına bağlıdır. Ancak dinden her şeyi inkâr eden cahil tekfir edilmez. Dedi ki; bunun için ben Cehmiyyeden ve Hululiyeden Allah'ın arşın üzerinde olduğunu inkâr edenlere şöyle dedim; "Eğer ben size söylediklerinizde muvafakat etsem kafir olurum. Çünkü ben iyi biliyorum ki bu küfürdür. Siz benim yanımda tekfir edilmezsiniz çünkü benim yanımda cahilsiniz..."

Bize fetva verin ya Şeyh! İkametül hüccenin manası nedir? Allah, minneti ve keremi ile sizi isabet ettirsin.

Elcevab;

Hamd alemlerin rabbi Allah'a mahsustur.

Şeyhin sözü iki meseleyi kapsamaktadır:

Birincisi; bizi tekfir edeni tekfir etmememiz gerektiğine işaret ediyor. Sözünün zahirine göre tevil ehli olsa da olmasa da böyledir. Ancak alimlerden bir taife eğer bunu tevil ile yaparsa tekfir edilmez dediler.

İbn Hacer El Heysemi, Şafiîlerden bir taifeden eğer bu tekfirini tevilsiz yapar ise küfrüne dair nakil yapmıştır. Mütevellî şunu nakletti ve dedi ki; "Eğer birisi bir Müslümana tevil olmadan kâfir der ise kafir olur. Bir cemaat buna tabi oldular ve Allah Rasulûnün şu sözünü delil edindiler; "Eğer biri kardeşine ey kafir der ise bu söz ikisinden birine döner." Öyle ki Müslüman bununla kafir olur demıştır. Dediler ki; "Çünkü İslam küfür olarak isimlendirdi." Bu cezayı bazıları illetlendirdiler. Bir kısımda dediler ki; "Hadisin lafzından bu anlaşılmaz, çünkü murad edilen bu değildir."

Lafzın manası ve muradı; Hak olan İslam dini üzere değilsin, şüphesiz sen dininden, İslam'dan başka bir dindesin, kafirsin ve ben İslam dini üzereyim. İşte murad edilen mana budur. Şüphesiz böyledir. Çünkü şahsı küfür ile itham vardır, İslam dinini itham değil. Sadece onun İslam dini üzere olduğunu nefiy vardır. Sırf bu sözden, yani yanlış tekfirden kişi tekfir edilmez. Şüphesiz o ona ulaşan bu kötü sebepten dolayı ona kızmıştır. Onların bu dedikleri

şunu gerektirir. Biri ey fasık dese küfür olarak isimlenir. Çünkü o ibadet fık olarak isimlendirilmiştir. Kimsenin böyle diyeceğini zannetmiyorum. Şüphesiz şunu istiyordur; "İbadetin ile beraber fık işliyorsun." demek istemiştir. Yoksa senin "İbadetin fıktır." demek istememiştir.

İmam Nevevi'nin Sahih-i Muslim şerhindeki sözü de bu görüşü doğrulamaktadır. O, hadis hakkında şunları zikretti;

"Ulema bu hadisi müşkilatlı hadislerden saymıştır. Çünkü hak olan mezhep masiyetten tekfir etmez. Tıpkı zina gibi, adam öldürmek gibi. İşte kardeşine dediği; "Ey Kafir" sözü İslam dininin batıllığına itikat etmeden söylenmiştir. Sonra da hadis hakkındaki tevilleri zikretti;

Birincisi; onu helal görene hamledilir demiştir. İkisinden birine döner sözünden kasıt küfür kelimesidir. Bu şekilde onun olur. Başka rivayette küfür kelimesi ona döner demiştir.

İkincisi; tekfirinin masiyeti ve kardeşine atfettiği eksikliği döner.

Üçüncüsü; müminleri tekfir eden haricilere hamledilmiştir. Kadı İyad bunu imam Malik'ten rivayet etmiştir. Ancak zayıftır. Çünkü sahih ve tercih edilen muhakkiklerin ve çoğunluğun görüşüne göre hariciler diğer bidat fırkaları gibi tekfir edilmezler.

Dördüncüsü; manası küfre götürür demişler. Çünkü masiyetler küfrün postacıdır. Onun çokça arttırılmasında ve bunun akıbetinde küfür olmasından korkulur. Ebi Avane'nin Muslim'in sahihinde rivayet ettiği hadiste bunu teyit ediyor.

Beşincisi; küfür döner demişlerdir. Küfrün hakikati değil, mümin kardeşini kafir yapan tekfirdir geri dönen. Sanki kendi nefsinin tekfir etmiş gibidir. "

İbn Dakik el İyd dedi ki; "Kim bir adamı küfürle çağırırsa ve çağırdığı kişi bu şekilde değilse ona döner. Bu Müslümanlardan birini tekfir etmenin hakkında büyük bir vaidir. O da böyle değildir."

Sonra üstad, Ebi İshak el İsfirani'den naklederek dedi ki; "Ben ancak beni tekfir edenin tekfir ederim. Dedi ki; belki bu söz bazı insanlara gizli kalır. Ve onu sahih olan mahmule taşıyabilirler."

Öyle ki bu hadis yani kim kardeşini küfür ile çağırırsa ve onda da o küfür yoksa küfür ona döner hadisine hamledilmesi gerekir. Aynı şekilde Nebi sav dedi ki; "Kim kardeşine ey kafir der ise ikisinden birine döner."

Ebu İshak dedi ki; "Hadis delalet ediyor ki küfür iki şahıstan birinde hasıl oluyor. Belki tekfir edende belki edilende. Eğer bazı insanlar beni tekfir ediyorlar ise bizden birine dönüyordur. Ve ben kesin biliyorum ki kafir değilim. Küfür tekfir edene döner."

Ebu İshak'ın sözünün zahirine göre tevil eden ile etmeyen arasında fark bulunmamaktadır. Vallahu alem.

Kadı İyad'ın Malik'ten rivayet ettiği hamledilme ise Ahmed'ten hariciler hakkında gelen iki rivayetten biri ile muvafıktır. Ahabdan bazıları ve başkaları bu görüşü tercih ettiler. Çünkü onlar sahabeden birçoğunu tekfir ettiler. Mallarını ve kanlarını helal saydılar. Bununla Allah'a yaklaştıklarını sandılar. Batıl tevilleri onları özürle kılmaz. Ancak fakihlerden birçoğu tevillerinden dolayı onları mazur kabul etmemiştir. Ve aynı alimler dediler ki; her kim ki masumların kanını ve malını delilsiz helal sayarsa o zaman küfür olur. Hariciler gibi teville helal salsalar tekfir edilmezler dediler. Allah celse celaluhu en iyisini bilendir.

İkinci mesele; "Aynı şekilde birinin muayyen tekfiri ve öldürülmesinin cevazı, inkar edenin tekfir edileceği hüccet ikamesinin ulaşmasına bağlıdır..."

Davetin ulaşmasına bağlıdır sözü başka yerlerde zikrettiği bazı şeyleri kapsamaktadır. Akil ahabından böyle birinin cezalandırılmayacağını nakletti. Dedi ki; "Hayırdan hasletleri olarak amel edenler eğer davet kendilerine ulaşmadı ise Allah dilerse bunları affeder. Sahih Muslim'de ki merfu hadisi zikretti. "Nefsime elinde tutan Allah'a yemin ederim ki; bu ümmetten Yahudi ve Hristyan hiç kimse beni iştmesin ki sonra da bana iman etmeden ölmesin ki o kişi ancak ateş ahabından olur." Muslim şerhinde dedi ki; "Yahudi ve Hristiyanları has kıldı ki onlar kitap ehlidir." Yine dedi ki; "Mefhumundan anlaşılan şudur ki; İslam daveti ulaşmayan mazurdur." Dedi ki; "Bu da usulde ikrar edilen şu kaidenin takrididir. "Sahih olan görüşe göre şeriatın varit olmasından önce hüküm varit olmaz"

Kadı Ebu Ya'la, Allah'ın şu sözü hakkında dedi ki; "Biz rasul gönderene kadar kimseye azap edici değiliz." ; "Bu şuna delalet eder ki Allah'ı bilmek akıl ile kişiye vacip olmaz. O şeriatı bilmek ile vacip olur. O da rasullerin gönderilmesidir. Eğer insan bundan önce ölürse ona ateş hak olmaz."

Davet ulaşmayanın hükmü konusunda şöyle bir görüş daha var; bu kişi davet ulaşmasa bile cezalandırılır. İbn Hamid bu görüşe gitti ve şunu delil edindi. "İnsan başıboş bırakılacağını mı sandı" Allah en iyisini bilir.

Her kime Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in peygamberliği ve Kur'an ulaşmış ise o kişiye hüccet kaim olmuştur ve onun hiçbir özrü yoktur. Allah'a iman, meleklerle, kitaplara, rasullere ve ahiret gününe iman gibi meselelerde cehalet gibi bir özür olamaz. Çünkü Allah bir çok kafirlerin küfürlerinden bahsederken bununla beraber onların cehaletlerinden de bahsetmiştir. Müslümanın küfründe şüphe edemeyeceği hristiyanların cahil olması da böyledir. Biliniyor ki bugünkü Yahudi ve Hristiyanların çoğu taklit ehli cahillerdir. Biz onların küfrüne itikat ederiz. Hatta onların küfründe şüphe edenin küfrüne itikad ederiz.

Kur'an şuna delalet eder ki; dinin asıl meselelerinde şüphe eden küfretmiştir. Şüphe de iki şey arasında tereddüd etmektir. Rasulü doğrulamak ve yalanlamak arasında kalmak, yeniden diriliş ile dirilişin olmaması arasında kalmak, namazın vacipliğine itikat etmek yada etmemek ve zinanın haram olup olmaması arasında kalmak gibi itikadların hepsi alimlerin icması ile sahibini kafir yapar. Hali böyle olan bir kişi özürle olamaz. Çünkü o Allah'ın hüccetlerini ve beyyinelerini anlamamıştır. Anlamamış olsa dahi hüccet ona ulaştığı için özür sahibi değildir. Allah kafirlerden bahsederek onların anlamayan kişileri olduğunu haber verdi.

"Biz onların kalplerine ve kulaklarına anlamasınlar diye ağırlık koyduk." "Onlar şeytanları dost edindiler de kendilerini hidayet üzere zannettiler"

Allah onların anlamadıklarını ve bununla beraber de mazur olmadıklarını beyan etti. Bilakis Kur'an, bu tip kafirlerin küfrünü beyan ederek şöyle dedi; "De ki dünya hayatındaki koşturmacalar kendilerini aldatmış ve amelleri boşa gitmiş olanları size haber vereyim mi? Onlar ki kendilerini iyi yapıyor zannederlerdi. Onlar rablerinin ayetlerini inkar ettiler. Ve onunla karşılaşmayı da. Onların amelleri boşa gitmiştir. Kıyamet günü onlar için terazi yoktur."

Şeyh Ebu Muhammed Muvafakkuddin İbn Kudame dedi ki; "Her müctehid isabetli midir yoksa değil midir? Bilakis her biri isabetli değildir. Hak onların sözlerinden biridir. Cahiz olan zannetti ki eğer İslam millete muhalif olan, hakkı idrak etmekten aciz ise o mazurdur ve günahkardır dedi. Cahizin gittiği bu görüş yakinen batıldır. Allah ve Rasulü bunu inkar etmiştir. Çünkü biz kati olarak biliyoruz ki Nebi sav Yahudi ve Hristiyanlara İslam'a girmeyi ve ona ittiba etmeyi emretti. Onların bu ısrarlarını kötiledi ve hepsini öldürdü. Onlardan buluşa erişen herkesi öldürdü. Şüphesiz biliyoruz ki bir çok mukallid babalarının dinine itikad ederler ve resulün doğruluğunu ve mucizelerini bilmeden babalarını taklid ederler. "

Kur'an'da buna delalet eden ayetler çoktur. "İşte bu kafirlerin zannıdır. Ateşteki kafirlere veyl olsun." "İşte bu sizin rabbinize karşı zannettiğiniz zannınızdı... Hüsrana uğrayanlardan oldunuz." "Kendilerini bir şey üzere zannediyorlardı." "Onlar hidayet üzere olduklarını zannediyorlardı." "Dünya hayatındaki koşturmacaları onları aldattı da onlar kendilerini iyi yapıyor zannettiler." "Onlar ki rableri ile karşılaşmayı ve onun ayetlerini inkar ettiler. Yaptıkları boşa gitti. Kıyamet günü onlar için terazi kurmayacağız."

Sonuç olarak yalancıların zemmedilmesi ile alakalı Kitap ve Sünnette sayılamayacak kadar çok nass bulunmaktadır.

Allah ona rahmet etsin şöyle dedi; "Eğer sadece inatçı ve bilen kafirleri tekfir edersek, Yahudi ve Hristiyanların çoğuna İslam hükmü vermek zorundayız. Bu ise en açık batıllardandır. "

Şeyh Takiyyuddin rahimehullah'ın şu sözü ise; tekfir ve öldürmek, hüccetin ulaşmasına bağlıdır.

Onun bu sözü delalet eder ki bu iki mesele yani öldürme ve tekfir hüccetin anlaşılmasına bağlı değildir. Bilakis hüccetin ulaşmasına bağlıdır. Hüccetin ulaşması başka , anlaşılması ise başka bir şeydir. Eğer bu hüküm böyle olmuş olsa idi biz sadece bilen ve inatçı olanları tekfir edebilirdik. Bilakis Şeyhin sözünün sonu ise; hüccetin anlaşılmasının insanların çoğuna kapalı olan hafi (gizli) meselelerde olabileceğine delalet etmektedir. Bu cehalet ise insanın tevhidini bozmaz. Tıpkı insanın Allah'ın bazı sıfatlarında cahil olabileceği gibi.

Ancak zahir (açık) olan , tevhidin ve risaletin aslı olan meselelerde ise İbn Teymiyye birçok yerde bunu bozanların tövbeye çağrıldıktan sonra öldürülmelerine hükmetmiştir. Onları cehaletinden dolayı mazur saymamıştır. Bilakis benim yaptığım tahkike göre onun

tekfir ettiklerinin bu küfürlere düşmeleri cehalettedir. Eğer yaptıklarının küfür olduğunu ve bununla İslam'dan çıktıklarını bilselerdi ,bunları yapmazlardı. Bu, Şeyhin bir çok kitabında belirttiği sözleridir. Dedi ki; "İşte bu şekilde her kim bir Nebiye yada Salih birine, ona dua etmek gibi uluhiyetin vasıflarından birini verinde aşırı giderse, ya da şunun gibi söyler ise ; "Ey falan benim imdadıma yetiş, beni bağışla, bana rahmet et, bana yardım et, ben sana tevekkül ettim, ben senin kontrolündeyim ve sen benim yönlendiricimsin." gibi buna benzer tevhidi ve risaleti bozan sözler sarf ederse ki bu sözler rububiyetin özelliklerindendir ve sadece Allah'a sarf edilmesi gerekir. İşte bunların hepsi şirk ve dalalettir. Bu sözlerin sahibi tövbeye çağrılır. Tövbe etmez ise öldürülür.

Yine dedi ki; "Her kim Allah ile arasında aracı edinir, onlardan ister ve onlara tevekkül ederse, bu da icma ile açık bir küfürdür."

Dedi ki; "Her kim itikad ederse ki zimmet ehlini kiliselerinde ziyaret etmek Allah'a yakınlaşmaktır, bu kişi mürtedir. Eğer bunun haramlığında cahil ise öğretilir. Eğer ısrar eder ise mürted olur."

Dedi ki; "Her kim sahabeye yada onlardan birine Ali'ye davet ettiğini söyleyerek yada onun ilah , nebi olduğunu söyleyerek söverse, cibril hakkında aşırı giderse bunun küfründe şüphe edilmez. Bilakis bunların tekfirinde şüphe edenlerin küfründe şüphe edilmez."

Yine dedi ki; "Her kim sahabenin Nebi sav'dan sonra birkaç neferden başka hepsinin irtidad ettiğini söyler ise veya onların fık ettiğini söyler ise şüphesiz o küfre düşmüştür. Bilakis kim onların küfründe şüphe ederse o da kafirdir." Şeyh Takiyyuddin İbn Teymiyye'nin sözleri burada bitti.

İyi bak ki şüphe edenin küfrüne nasıl hükmediyor. Şüphe eden bu meselelerde cahil olmasına rağmen, onun bu açık meselelerde cehaletini özür olarak kabul etmiyor.

Başka bir yerde dedi ki; "Dediler ki; her kim İblis gibi Allah'a karşı müstekbir olursa ittifak ile küfretmiştir. Kim de ona benzeyerek asi olursa Ehli sünnetin yanında kafir olmaz. Her kim bir haramı helal görerek işlerse ittifak ile kafir olur. Helal saymak bazen Allah'ın onu haram kılmağına itikad etmek ile olur. Ya da Allah'ın onu haram kıldığına inanmayarak olur. İşte bu, imanı , rububiyeti ve risaleti bozar. İşte böylece geçen ispat ettiği tevhid aslını bunun ile bozmuş olurdu. Bazen de bilir ki Allah onu haram kılmıştır,ancak bu haramı yapmamaya iltizam etmemiş ve inat ile inkar etmiş olur ki; bu kişi ise öncekinden daha şiddetli bir küfürdedir."

Şeyhin buna benzer sözleri çoktur. Katiyetle tekfir sadece inatçı için söz konusu değildir. Çünkü bunların çoğu yaptıklarının ve söylediklerinin küfür olduğunu bilmeyen cahillerdir. Bu gibi şeyleri cehaletle mazur saymamıştır. Çünkü onların bozdukları tevhid en yüce vaciplerdendir. Ve bu yaptıkları şeyler selefin alimleri arasında icma ile bilinen apaçık zahir meselelerdir.

Selefi salihin insanlardan sadır olan ve bilerek inatçı olmadan şuur ile söyledikleri sözlerden dolayı insanları tekfir etmeyi belirtmişlerdir.

Bunun için fakihler şöyle dediler; "Her kim beş vakit namazın vacipliği hakkında inkara giderse yada içkinin helalliğini iddia ederse yada bunlarda şüphe ederse, bunun gibiler cahil değillerdir, küfretmişlerdir. Bunlar gibi cahil olurlarsa bunlara anlatılır. Eğer yine ısrar ederlerse anlatıldıktan sonra öldürülürler." Bu hüküm sadece inatçılara has kılınmaz. Çünkü fakihler kitaplarının mürted bablarında bir çok söz ve fiil hakkında izah da bulunarak bunları işleyenlerin mürted olduğunu beyan etmişlerdir. Ancak hükmü sadece inatçılarla sınırlandırmamışlardır.

Yine Şeyh dedi ki; "Sahabeden ve tabiinden bir taife içkiyi helal saydıkları zaman Kudame ve arkadaşları gibi, ki onlar da Maide suresindeki ayeti yanlış anladılar ve iman edip amel edenlere içkinin mubah olduğunu zannettiler." "iman edip Salih ameller işleyenlerin yediklerinde onlara bir zorluk yoktur. Yine korkup sakındıkları ve Salih ameller işledikleri zaman bir zorluk yoktur." Sahabenin alimleri, Ömer ve Ali gibi büyükleri onların tövbeye çağrılmaları gerektiğine ittifak ettiler. Eğer onlar yaptıklarının helalliğinde ısrar ederlerse küfürlerine, haramlığını ikrar ederlerse sopa vurulmasına karar verdiler. Başlangıç olarak onların küfürlerine hükmetmediler. Onların yanında bir şüphe bulunmasından ve bu şüphenin giderilip hakkın ortaya çıkmamasından dolayı böyle yaptılar.¹

Aynı şekilde dedi ki; "Bizim zaruri olarak bilmemiz gerekenlerdendir ki; Nebi sav ölü ve diri hiç kimseye ister nebi olsun ister başkası olsun, onlara dua etmeyi meşru kılmamıştır. Gerek yardım isteme, gerekse sığınma lafızları ile de olsa bu böyledir. Tıpkı bir ölüye secde etmeyi meşru kılmamış olması gibi. Bilakis biz biliyoruz ki Nebi sav bunlardan nehyetti. Nebi sav da bunu Allah ve Rasulünün haram kıldığı büyük şirkten saydılar. Fakat cehaletin yayıldığı ve risaletin izinden sonra çok senelerin geçip ilmin yok olduğu dönemlerde, ilim imkanı olmayanların, resulün getirdiği onlar için açık olana kadar tekfirleri mümkün olmaz."

Başka bir yerde insanlardan birçoğunun küfre girdiği ve İslam'dan çıktığından bahsederek dedi ki; "İşte bu çoğunluktadır. Özellikle küfrün, nifakın ve cahiliyenin yayılmış olduğu şehirler ve asırlarda böyledir. Ve bunların sayılamayacak kadar küfür, nifak, delalet, yalan, zulm ve cehaletleri şaşıllacak acaipliklerdendir.

Eğer bu sözler gizli (hafi) meselelerde ise bu kişiye sapmış ve hatalı denir. Ona hüccet ikame edilmeden tekfir yapılmaz. Fakat bu sayılan taifeler açık (zahir) olan meselelerde ki bunlar genel ve özel olarak herkesin İslam dininden zaruri olarak bilmesi gereken meselelerdir, hatalara düşmüşlerdir, bunlar İslam'ın aslıdır. Bilakis Yahudi ve Hristyanlar, hatta müşrikler dahi Hz. Muhammed sav'ın bunun ile geldiğini bilirler. Buna muhalefet eden tekfir ettiğini bilirler. Misal Allah'ı birleyerek ona hiçbir şeyi ortak koşmadan tevhid üzere ibadeti emretmesi gibi. Aynı şekilde Allah'ın dışında meleklerden, nebilerden, başkalarından herhangi birine ibadeti nehyetmesi, yasaklaması gibi; bunlar İslam'ın en açık şiarlarıdır.

¹Daha önceki yazılarımızda da belirttiğimiz gibi meselenin iyi fıkıh edilmesi gerekmektedir. Şeyh rahimehullah'ın sözlerine dikkat edilirse şöyle dedi; 'Eğer haramlığını ikrar ederlerse sopa vurulmasına' malumdur ki, Kudame ibn Mazun ve arkadaşları hakkında sahabenin verdiği hüküm onlara sopa vurulması idi. Demek ki Kudame ve ashabi içkiyi helal saymadılar. Aksine Şam'daki bir grup insan ki şeyh sözünde tabiinden bir taife diye bahsediyor, onların içkiyi helal saydıklarını ve sahabenin alimlerinin onların tövbeye çağrılmalarının gerektiğine hükmetmiş olmaları da bu görüşümüzün doğruluğuna delalet etmektedir. En doğrusunu bilen Allah'tır.

Yahudi, Hristyan ve müşriklere düşmanlığı emretmesi gibi. Kötülükleri, içkiyi, faizi ve kumarı haram kılması gibi meselelerde olduğu gibi. Sonra sen bu taifelerin büyüklerinin dahi bu büyük şirklere düştüklerini görürsün. Onlar bunlarla mürted oldular. Belki tövbe etmiş ve dönmüş olabilirler". Ta ki şuraya kadar devam etti ve şöyle dedi ; "Bunlardan da müşriklerin dininde tasnif yapan ve İslamdan riddet eden Fahreddin er Razi gibileri ulaştı. O ki yıldızlara ibadet hakkında kitap yazdı ve bu fiilin güzelliği hakkındaki delilleri ve faydalarını zikrederek bu fiile insanları teşvik etti. Bu Müslümanların ittifakı ile riddettir. Belki ondan dönmüş ve İslam'a girmiş olabilir."

Şeyhin meseleleri açık (zahir) ve gizli (hafi) meseleler olarak ikiye nasıl ayırdığına bir bak. Küfür olan hafi sözler hakkında dedi ki; "Denilir ki, bunda hata etti, saptı. Sahibi hüccet ikame edilmeden tekfir edilmez. " bunu zahir meselelerde söylemedi.

Sözünün zahirinden de anlaşıldığı gibi zahir ve hafi meseleleri birbirinden ayırdı. Hükmü mutlak olan zahir meselelerde ise tekfir etti. Cahil bir Müslümandan sadır olan ise, haramı helal saymak, şirk olan söz yada fiil işlemek gibi, öğretildikten sonra eğer bunlar hafi meselelerde ise cehaletlerinden dolayı tekfir edilmez. Tıpkı bazı sıfatlarda cehaletin olabileceği gibi. Davetçi de olsa cahil mutlak olarak bu söylediği ile tekfir edilmez. Cehmiyelere dediği gibi; "Siz benim yanımda tekfir edilmesiniz. Çünkü cahilsiniz."

"Benim yanımda" sözü onları tekfir etmeyişi üzerinde icma olan bir mesele değildir ve sadece onun seçimidir.

Bu meseledeki sözü meşhur olan mezhebin görüşünün tersinedir. Çünkü sahih görüşe göre, müctehid ve davetçi Kur'an'ın mahluk olduğunu söyler, Allah'ın kıyamet günü görülmesini nefyeder veya kaldırır ve benzeri şeyler söylerse tekfir edilir. Eğer mukallid ise fık ile itham edilir.

Müceddid İbn Teymiyye dedi ki; "Doğru olan görüş bidata çağırانları tekfir ederiz. Onu taklid edeni de fık ile itham ederiz. Kur'an'ın mahluk olduğunu söyleyenler gibi yada Allah'ın ilminin mahluk olduğunu söyleyenler gibi. Yada onun isimlerinin mahluk olduğunu ve ahirette görülmeyeceğini söyleyenler gibi. Veyahut sahabeye sövmeyi din edinenler gibi ya da iman mücerred itikaddır demek gibi ve buna benzer şeyler. Her kim bu bidati bilen ve ona çağırان ve onu savunan biri ise onun küfrüne hükmederiz. Birçok yerde Ahmed bunu böyle belirtti."

Onların cehaletlerine rağmen nasıl küfürlerine hükmettiğine bir bak. Şeyh de onların kendi yanında küfürde olmadıkları tercihi gitmiş onları fık ile itham etmiştir.

İbn Kayyum'un sözünde olduğu gibi; "İtikadda fık bidat ehlinin fıskı gibidir. Onlar ki Allah'a ve ahiret gününe iman ederler, Allah'ın haramını haram sayarlar, vacip kıldığını vacip sayarlar, fakat Allah ve Rasulünün ispat ettiği şeylerin birçoğunu tevil, cehalet ve şeyhlerini taklit ile nefyederler. Allah ve Rasulünün ispat etmedikleri şeyleri ispat ederler. Bunlar çıkan hariciler, çoğu Rafiziler, Kaderiler, Mutezileler ve tecehhumde aşırı olmayan Cehmilerdir. Ancak Cehmilerin aşırıları ile Rafizilerin aşırıları İslam'dan nasibi olan taifelerden sayılmamıştır. Bunun için seleften bir cemaat onları 72 fırkanın da içinden çıkardılar."

Sonuç olarak, bu meselede delil ve rabbinden bir burhan olmadan konuşmayan ve bunu nefesine nasihat eden Müslümana vaciptir ki; bir kişiyi dinden çıkarırken sadece anlayışı ve aklının güzel görmesi ile yaparsa dikkat etmelidir. Çünkü bir adamı dine sokmak ya da çıkarmak büyük işlerdendir. Bu ve diğer meselelerde bu beyanlar bize yeter. Bilakis sonuç olarak dinin ahkâmının en zahir hükmüdür.

Bize vacip olan tabi olmak ve bidati terk etmektir. İbn Mesud r.a. dediği gibi; “Tabi olun bidat uydurmayın, bu kesin yeter size.” Aynı şekilde alimlerin küfür olmasında tartıştığı meselede dinin ihtiyatı için durmak gerekir. Masum olan sav’dan gelen açık bir nass yok ise meselede adım atmamak gerekir. Şeytan bu meselede bir çoklarının ayaklarını kaydırды ve onlar Kur'an ve Sünnetin aynı zamanda icmanın küfrüne delalet ettiklerine İslam ile hükmettiler. Bazıları da aşırı giderek kitap ve sünnetin aynı zamanda icmanın İslam'ına hükmettiğinin küfrüne hükmettiler.

Şaşılabacak şey şudur ki; eğer bunlara taharet yada satış hakkında bir meseleden sorulsa sadece anlayışı ve hoş gördüğü şey ile fetva vermeyecektir. Bilakis alimlerin sözlerini araştırarak ve onların söyledikleri ile fetva verecektir. Nasıl olurda dinin en önemli ve en şiddetli ehemmiyete sahip bu yüce meselelerinde sadece anlayışı ve hoş gördüğü ile fetva verebilirler. İslam'a bu iki taifeden daha zararlı bir musibet var mıdır?

Allah'ım senden bize hidayet etmeni isteriz. Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ve azgın ve sapmış olanların yoluna değil.

Hamd âlemlerin rabbi Allah'a mahsustur.

Salât ve selam Nebi sav üzerine, ailesine ve arkadaşlarına olsun.
